LUNDS UNIVERSITET

Humanistiska och teologiska fakulteterna

SVEA43, Svenska med språkvetenskaplig inriktning, del 1, 30 högskolepoäng

Swedish Linguistics, Part 1, 30 credits

Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Prodekanen med ansvar för grundutbildning vid de humanistiska och teologiska fakulteterna 2023-10-11 (U 2023/769) och senast reviderad 2025-08-18 av Prodekanen med ansvar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Humanistiska och teologiska fakulteterna (U 2025/386). Den reviderade kursplanen träder i kraft 2025-09-09 och gäller från och med vårterminen 2026.

Allmänna uppgifter

Kursen ges som fristående kurs. Den kan normalt ingå i en generell examen på såväl grundnivå som avancerad nivå.

Undervisningsspråk: Svenska

Huvudområde	*Fördjupning*
Svenska	G1N, Grundnivå, har endast gymnasiala förkunskapskrav

Kursens mål

Efter avslutad kurs ska den studerande

Kunskap och förståelse

- på ett fördjupat sätt kunna redogöra för svensk grammatik,
- kunna redogöra för grunderna i svensk fonologi och fonetik,
- kunna redogöra för skillnaden mellan normerande och deskriptiv grammatik,
- kunna redogöra för grundläggande textvetenskapliga termer och begrepp,
- kunna redogöra för ett antal genrer och texttyper i det moderna textsamhället,
- kunna redogöra för faktorer som påverkar texters läsbarhet och begriplighet,
- kunna redogöra för hur texter kan förmedla betydelser på olika nivåer,

- kunna redogöra för några teorier, metoder och begrepp för språkvetenskaplig analys av olika typer av sakprosatexter, inklusive multimodal analys,
- kunna redogöra för faktorer som påverkar hur texter läses och förstås i olika kommunikativa situationer,
- kunna redogöra för huvuddragen i några ortografiska, morfologiska och syntaktiska förändringar i det skrivna språket som lett fram till dagens standardiserade svenska skriftspråk,
- kunna redogöra för några centrala begrepp inom svensk dialektologi respektive ort- och personnamnsforskning,

Färdighet och förmåga

- kunna analysera och beskriva svenska språket på olika nivåer: ord-, fras- och satsnivå, med avseende på form, funktion och betydelse,
- kunna analysera och beskriva syntaktisk variation,
- kunna använda referensverk som Svenska Akademiens grammatik och Svensk ordbok,
- kunna göra primär satslösning och grammatisk analys av autentiska språkprov,
- kunna göra en fonologisk analys av autentiska språkprov,
- på ett väl motiverat sätt kunna tillämpa text- och diskursanalytiska modeller och begrepp på svenskspråkiga texter för att besvara forskningsfrågor.
- kunna analysera och beskriva samhälleliga texters genrenormer och genrevariation,
- kunna förklara egenheter i det moderna språket i ett historiskt perspektiv,
- med hjälp av ordböcker kunna hjälpligt tolka äldre svenska texter från fornsvensk tid och framåt, samt kunna göra språkhistoriskt relevanta iakttagelser i dessa,
- kunna skaffa information om historiskt språkbruk genom att använda olika, främst digitala, ordböcker,
- kunna ungefärligt datera en okänd text utifrån språkliga kriterier,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- kunna diskutera och ta ställning till frågor som rör syntaktisk, morfologisk och fonologisk variation,
- kunna i tal och skrift inta ett vetenskapligt förhållningssätt till grammatik,
- kunna värdera en text utifrån dess kommunikationssituation och kontext,
- ur olika text- och diskursanalytiska infallsvinklar kunna diskutera och reflektera över texters betydelse och funktion i samhället.

Kursens innehåll

I kursen praktiseras ett vetenskapligt förhållningssätt till det svenska språket, till grammatik, text och språkhistoria. Analys och beskrivning av det svenska språket sker under kursen på olika nivåer: ord-, fras-, sats- och textnivå. Studenterna fördjupar sin förståelse för svensk grammatik och får en introduktion till svensk fonologi och fonetik. Studenterna lär sig att aktivt använda grammatiska verk och ordböcker, såväl

digitala som analoga. Under kursen tränas analyser av texters villkor, deras utformning och språkliga drag. Studenterna fördjupar sin textteoretiska förståelse genom analys av brukstexter från olika genrer och med hjälp av olika textanalytiska modeller. Teorier om läsbarhet och begriplighet introduceras. Dessutom studeras hur texters utformning skapar en viss förståelse hos läsaren. Språklig variation och förändring över tid studeras, med fokus på perioden från runtid fram till 1900.

Kursen består av följande delkurser:

Delkurs 1: Svensk grammatik, 7,5 högskolepoäng

I delkursen ges en introduktion till grammatik och ordsemantik och studenterna tränas i att analysera och beskriva svenska språket på olika nivåer: ord-, fras- och satsnivå med avseende på form, funktion och betydelse.

Delkurs 2: Textkunskap och textanalys, 7,5 högskolepoäng

I delkursen ges en introduktion till språkvetenskaplig textanalys och studenterna tränar sig i att beskriva olika texters och genrers språkliga drag med hjälp av textanalytiska verktyg. Texters funktion i samhället och texters påverkande kraft i till exempel politiska sammanhang behandlas. Textanalytiska metoder för att undersöka texters läsbarhet och begriplighet introduceras.

Delkurs 3: Texter, genrer och diskurser, 5 hp

Delkursens syfte är att de studerande ska få fördjupad förståelse för hur text- och diskursanalys kan användas för att arbeta med texter och kommunikation i samhället. Relationen mellan form, funktion och begriplighet står i centrum. De studerande får lära sig om några olika teorier med relevans för sakprosaanalys. Olika textanalytiska metoder, såsom kritisk diskursanalys och visuell textanalys, tillämpas i konkret arbete med texter från olika samhälleliga genrer.

Delkurs 4: Grammatisk beskrivning och analys, 5 hp

I delkursen fördjupas och breddas studiet av svenska språkets struktur. Fokus ligger på aktiv användning av grammatiska verk, framför allt Svenska Akademiens grammatik. Delkursen ger även en introduktion till svensk fonologi och fonetik.

Delkurs 5: Svensk språkhistoria, 5 hp

Delkursen behandlar översiktligt det svenska språkets utveckling från runtid till cirka 1900. Förändringar på olika språkliga nivåer studeras i ett urval texter från olika tider och inom olika textgenrer. Även några centrala aspekter ifråga om svenska dialekter och svenska ortnamn och personnamn tas upp under kursen.

Kursens genomförande

Kursen ges på halvfart dagtid. För ytterligare information hänvisas till aktuellt anmälnings- och informationsmaterial.

Delkurs 1: Undervisningen sker i form av föreläsningar och övningar.

Delkurs 2: Undervisningen sker i form av föreläsningar, övningar och seminarier. 3–5 obligatoriska seminarier förekommer. Uteblivet deltagande vid obligatoriskt seminarium kompenseras med skriftliga uppgifter. Kursen innehåller även en obligatorisk inlämningsuppgift i form av en övningsanalys.

Delkurs 3: Undervisningen sker i form av föreläsningar, övningar och seminarier. 2–4 obligatoriska seminarier förekommer. Uteblivet deltagande vid obligatoriskt seminarium kompenseras med skriftliga uppgifter. Kursen innehåller även 2 obligatoriska inlämningsuppgifter.

Delkurs 4: Undervisningen består av föreläsningar och praktiska övningar.

Delkurs 5: Undervisningen består av föreläsningar, övningar och seminarier. De studerande arbetar under kursens gång med texter från olika tider som studeras och diskuteras såväl i grupp som i helklass.

Kursens examination

Delkurs 1: Kursen examineras genom en skriftlig salstentamen.

Delkurs 2: Kursen examineras genom en skriftlig hemtentamen.

Delkurs 3: Kursen examineras genom en skriftlig salstentamen.

Delkurs 4: Kursen examineras genom 3–4 skriftliga uppgifter under kursens gång. För betyget G krävs minst betyget G på samtliga uppgifter. För betyget VG krävs betyget VG på minst två av uppgifterna.

Delkurs 5: Kursen examineras genom en skriftlig salstentamen.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt studentstöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
För betyget godkänd på hela kursen krävs minst betyget godkänd på samtliga delkurser. För betyget väl godkänd på hela kursen krävs därutöver betyget väl godkänd på minst 17,5 av kursens högskolepoäng.

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet

Övrigt

- Kursen ges vid Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet.
- Kursen är ett kurspaket på halvfart som motsvarar delar av kurserna Svenska språklig inriktning, SVEA41 och SVEA42.
- Poängtalen för kursinnehåll som helt eller delvis är gemensamt med en annan kurs får endast tillgodoräknas en gång i examen.
- Kursen förutsätter goda kunskaper i svenska, i såväl tal som skrift.
- Delkursernas namn på engelska:

1. Swedish Grammar
2. Textual Knowledge and Text Analysis
3. Text, Genres and Discourses
4. Grammatical Description and Analysis
5. History of the Swedish Language